

กระทู้ถามที่ ๔๘๔ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๕

เรื่อง การขาดวินัย คุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการระดับสูง
กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถวายนายกรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

ปัจจุบันข้าราชการระดับสูงส่วนใหญ่โดยเฉพาะในส่วนภูมิภาคขาดวินัย คุณธรรมและจริยธรรม
อย่างมาก ทำให้เกิดผลเสียหายต่อภาพลักษณ์ของข้าราชการไทย และเสียหายต่อระบบราชการโดยเฉพาะ
ข้าราชการระดับสูงซึ่งเป็นเพศชายและมีผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นเพศหญิง มักจะใช้อำนาจจากการเป็น
ผู้บังคับบัญชาดขี่กดขี่กันความก้าวหน้าในหน้าที่การงานและใช้เป็นเครื่องต่อรอง โดยข้าราชการหญิง
เหล่านั้นต้องยอมเอาตนเข้าแลกเพื่อให้ได้มาซึ่งการเลื่อนขั้น เลื่อนระดับ หรือเลื่อนตำแหน่ง การกระทำ
ดังกล่าวเป็นการบั่นทอนจิตใจ เหยียบย่ำศักดิ์ศรี ลิดรอนสิทธิที่ควรได้โดยชอบและยิ่งกว่านั้น ทำให้
ข้าราชการระดับล่างซึ่งเป็นเพศหญิงต้องเสียอนาคต ไม่สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างมีเกียรติและ
ศักดิ์ศรีได้ และพบว่าทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาเหล่านั้นมีจำนวนไม่น้อยที่ผู้มีการครอบครัวยุติ
จึงทำให้ครอบครัวประสบปัญหาแตกแยก ลูกขาดความอบอุ่นและหันไปพึ่งยาเสพติด ในที่สุด ทำให้
หมดอนาคต เป็นการและเป็นปัญหาสังคมอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ดังเช่น กรณีตำรวจภูธร จังหวัดชัยนาท
ที่มีพฤติกรรมเป็นข่าวปรากฏผ่านสื่อต่างๆ เป็นต้น จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลมีนโยบายหรือมาตรการในการจัดระบบราชการให้เกิดความเป็นธรรม โปร่งใส สามารถ
ตรวจสอบได้หรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. รัฐบาลมีนโยบายในการดำเนินการเพื่อให้ข้าราชการระดับสูงดำรงไว้ซึ่งคุณธรรม จริยธรรม
และรักษาวินัยข้าราชการเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ข้าราชการระดับล่างอย่างเคร่งครัดจริงจังและต่อเนื่อง
หรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๓. รัฐบาลมีมาตรการในการลงโทษข้าราชการที่กระทำผิดวินัย และขาดซึ่งคุณธรรม จริยธรรม
อย่างเด็ดขาด จริงจังเพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์ขึ้นอีกหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

มยุรา มนะสิการ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย

จังหวัดพิษณุโลก

คำตอบกระทู้ถามที่ ๔๘๔ ร.

ของ นางมยุรา มนะสิการ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพิษณุโลก
เรื่อง การขาดวินัย คุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการระดับสูง

ข้าพเจ้า นายวิญญู เครื่องาม รองนายกรัฐมนตรี ได้รับมอบหมายจาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ให้เป็นผู้ชี้แจงตอบกระทู้ถาม เรื่อง การขาดวินัย คุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการระดับสูง ข้าพเจ้า ขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีความเกี่ยวข้อง ดังนี้

คำตอบข้อ ๑ ขอเรียนว่า ในการจัดระบบราชการให้เกิดความเป็นธรรมโปร่งใสสามารถมีการตรวจสอบได้นั้น รัฐบาลมีนโยบายพัฒนาการเมืองของประเทศไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบประชาชนมีส่วนร่วมและมุ่งเพิ่มประสิทธิภาพ สร้างความโปร่งใส และจัดการทุจริตในการบริหารราชการแผ่นดิน รวมถึงการให้บริการประชาชน จึงได้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยกำหนดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีไว้ ๖ ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่า นอกจากนี้ คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานยังได้มีมติกำหนดให้มีคุณธรรมประจำใจเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพึงยึดถือและปฏิบัติตามค่านิยมสร้างสรรค์ในการทำงานอีก ๕ ประการ ดังนี้ ๑) กล้ายืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง ๒) ซื่อสัตย์และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ๓) โปร่งใส ตรวจสอบได้ ๔) ไม่เลือกปฏิบัติ และ ๕) มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ทั้งนี้ ก.พ. ได้มอบหมายให้กระทรวงแต่ละกระทรวงเป็นศูนย์กลางในการจัดทำมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของส่วนราชการของตน รวมทั้งรณรงค์ให้ยึดถือและปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวด้วย

คำตอบข้อ ๒ ขอเรียนว่า โดยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระบรมราโชวาทแก่ข้าราชการพลเรือน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ เป็นต้นมา เป็นประจำทุกปี เลขาธิการ ก.พ. เลขาธิการพระราชวัง ราชเลขาธิการ เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา และผู้ทรงคุณวุฒิอีกหลายท่านจึงได้ประชุมปรึกษาหารือโดยเสนอแนะให้ประมวลพระบรมราโชวาทที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ เป็นต้นมา ให้เหล่าข้าราชการได้เรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาท เพื่อเป็นข้าราชการที่ดีและเป็นพลังของแผ่นดิน หลังจากนั้น คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่การเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาทภายใต้คณะกรรมการบริหารโครงการเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาท ก็ได้ประมวลและเรียบเรียงจากแนวทางที่ข้าราชการได้แสดงความตั้งใจมุ่งมั่นที่จะนำพระบรมราโชวาทไปประพฤติปฏิบัติเป็นข้าราชการที่ดีเพื่อประโยชน์ของประชาชนและสังคมและประเทศชาติเป็นหลักการ ซึ่งมีด้วยกันรวม ๕ ประการ คือ

ยึดมั่นในคุณธรรม

๑. สุจริต เทียงตรง
๒. เสียสละ อุดทน
๓. ฝึกลดนมมีระเบียบ

ยึดมั่นหลักการทำงาน

๔. เพียบพร้อมความรู้ คู่กุศโลบาย
๕. ขยายสัมพันธ์ประสาน

และให้มีคุณค่า

๖. มีความรับผิดชอบ
๗. ทำหน้าที่เพื่อหน้าที่
๘. ทำงานให้สำเร็จทันการ
๙. ยึดมั่นในผลประโยชน์ของประเทศชาติและความถูกต้องเป็นธรรม

ต่อมาสำนักงาน ก.พ. ได้นำหลักการ ๕ ประการดังกล่าวไปใส่ในหลักสูตรการเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาทในโครงการเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาท ซึ่งสำนักงาน ก.พ. และส่วนราชการต่างก็ได้จัดอบรมตามหลักสูตรดังกล่าว ตั้งแต่ปี ๒๕๔๒ เป็นต้นมา ถึงปัจจุบันนี้มีผู้เข้ารับการอบรมไปแล้วกว่า ๓๐๐,๐๐๐ คน พร้อมกันนั้น ก.พ. ได้ออกข้อบังคับ ก.พ. ว่าด้วยจรรยาบรรณของข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งเป็นประมวลความประพฤติเพื่อรักษาไว้ซึ่งศักดิ์ศรีและส่งเสริมชื่อเสียงเกียรติคุณเกียรติฐานะของข้าราชการพลเรือนอันจะยังผลให้ผู้ปฏิบัติเป็นที่เลื่อมใสศรัทธาและยกย่องของบุคคลทั่วไป โดยข้อบังคับจรรยาบรรณฉบับนี้มี ๑๖ ข้อ ประกอบด้วย จรรยาบรรณต่อตัวเอง จรรยาบรรณต่อหน่วยงาน จรรยาบรรณต่อผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน และจรรยาบรรณต่อประชาชนและสังคม ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าทางราชการได้มีนโยบายที่จะดำเนินการให้ข้าราชการระดับสูงมีคุณธรรม จริยธรรมและรักษาวินัยเพื่อเป็นแบบอย่างแก่ข้าราชการระดับล่างอย่างจริงจัง และได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องโดยตลอด

คำตอบข้อ ๓ ขอเรียนว่า ในกรณีที่ข้าราชการกระทำผิดวินัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องที่มีผลกระทบต่อคุณธรรมและจริยธรรม เช่น ข้าราชการชายและข้าราชการหญิงเป็นชู้ มีชู้ หรือประพฤติตนในทำนองชู้สาวนั้น หากมองดูเพียงเปลือกนอกแล้วจะเห็นว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับชื่อเสียงและความประพฤติส่วนตัวไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ราชการ แต่แท้จริงแล้วจะเห็นได้ว่าเรื่องทำนองนี้นอกจากจะมีผลกระทบต่อตัวข้าราชการและการปฏิบัติหน้าที่ราชการของผู้นั้นโดยตรงแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อราชการด้วยไม่ว่าจะเกิดขึ้นในหรือนอกหน้าที่ราชการก็ตาม

สำหรับกรณีที่ข้าราชการประพฤตินเป็นชู้หรือประพฤตินในทำนองชู้สาวจนเกิดเรื่องราวอื้อฉาวขึ้นมา เมื่อผู้บังคับบัญชาทราบเรื่องดังกล่าวก็ต้องพิจารณาสืบสวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นเสียก่อนว่ากรณีนี้มีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยหรือไม่ หากข้อเท็จจริงฟังได้ว่าผู้นั้นกระทำผิดโดยมีพยานหลักฐานเบื้องต้นก็ให้ดำเนินการทางวินัย หากข้อเท็จจริงฟังไม่ได้ว่าผู้นั้นมิได้กระทำผิด จึงจะยุติเรื่องในกรณีที่ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัย มีชู้ เป็นชู้ หรือประพฤตินในทำนองชู้สาวซึ่งเป็นความผิดฐานประพฤติชั่ว การพิจารณาความผิดและกำหนดโทษจะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงและพฤติการณ์แห่งการกระทำเป็นเรื่องๆ ไป ซึ่งอาจจะมีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งควรลงโทษไล่ออก ปลดออก หรืออาจจะมีความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ซึ่งควรลงโทษลดขั้นเงินเดือน ตัดเงินเดือน หรือภาคทัณฑ์ก็ได้ แล้วแต่กรณี ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องนี้สำนักงาน ก.พ. ได้จัดทำหนังสือแนวทางการลงโทษแจกจ่ายให้แก่องค์กรกลางบริหารงานบุคคล ตลอดจนส่วนราชการต่างๆ ใช้เป็นแนวทางประกอบการพิจารณาความผิดและกำหนดโทษให้ถูกต้อง เหมาะสม และเป็นไปในทิศทางเดียวกันแล้ว